

A ג"ד

Intro

Today we will Be"H begin the second Perek כיצד הרגל, and learn בבא קמא דף י"ז.

Some of the topics we will learn about include:

כיצד הרגל מועדת

Damages caused by animal in the natural course of its walking.

אבות ותולדות

The Gemara explains that one is liable both for the אב, the primary form of רגל, which entails an animal stepping on a utensil while it walks, and for תולדות, secondary forms of רגל, consisting of damage caused by other parts of its body, or objects attached to its body.

צרורות

It is a כחו whether damage caused by a force generated by one's animal, is equivalent to גופו, damage caused by bodily contact, which is a typical form of רגל, and one is fully liable, OR if there is a הלכה למושה, OR if there is a הלכה למושה that he is only liable for half-damages.

A

כיצד
הרגל מועדת

אבות ותולדות

צרורות

B כל שבזב טמא

A only transmits טומאה through direct force. The Gemara compares this principle to the Halachah of צרורות.

בתר מעיקרא

או בתר תבר מנא

If an animal's action subsequently resulted in damage elsewhere, the Gemara discusses whether the damage is primarily attributed to the original action, and is considered damaged from that time, or if the damage is attributed to the force that actually broke it later.

B

כל שבזב טמא

בתר מעיקרא
או בתר תבר מנא

1 So let's review...

Zugt di Mishnah

כיצד הרגל מועדת
לשבר בדרך הלוכה

One is always fully liable for
אב דרגל

Damage caused by his animal stepping on items with its
foot in the natural course of its walking.

Similarly,

הבהמה מועדת
להלך כדרכה ולשבר

One is also liable for
תולדה דרגל

Damage caused by the animal's body, or something
attached to its body, as it walks;

2 As the ברייתא elaborates

בהמה שנכנסה לחצר הניזק
והזיקה בגופה דרך הלוכה
ובשערה דרך הלוכה

If an animal enters another person's property and as it
walks damages with its body by banging into something,
or its hair drags something along until it breaks; or
באוכף שעליה ובשליף שעליה

By the saddle or bundle that's on it;

ובפרומביא שבפיה ובזוג שבצוארה

By the bit in its mouth, or the bell hanging from its neck;

וחמור במשאו

Or damage caused by the load on a donkey;

משלם נזק שלם

The owner is fully liable.

=====

1

כיצד...

הבהמה מועדת
להלך כדרכה
ולשבר

One is liable for
תולדה דרגל

Damage caused by
the animal's body
or something
attached to its body
as it walks

הרגל מועדת
לשבר
בדרך הלוכה

One is liable for
אב דרגל

Damage caused by
stepping on items
with its foot
as it walks

2

ברייתא:

בהמה שנכנסה לחצר הניזק

באוכף שעליה
ובשליף שעליה
The saddle or bundle

ובשערה
דרך הלוכה
With its hair

והזיקה בגופה
דרך הלוכה
With its body

וחמור
במשאו
Load on a donkey

ובפרומביא שבפיה
ובזוג שבצוארה
With the bit or bell

משלם נזק שלם

3 Before we continue with the Mishnah, let's review the צרורות וחכמים cited in the Gemara regarding damage caused by stones kicked up by one's animal in the natural course of its walking:

סומכוס אומר
 צרורות
 משלם נזק שלם
 He is fully liable, because this is considered a typical case of רגל, because
 כחו כגופו דמי
 One is equally liable for a force generated by the animal as for the animal's bodily actions.
 However, the חכמים say
 צרורות
 חצי נזק
 One is only liable for half-damages of צרורות. Although they agree that כחו כגופו דמי and צרורות is a form of רגל, they maintain
 הלכתא גמירי לה
 It was transmitted חצי נזק כי למה למה כי חצי נזק כי צרורות נזק.
 =====

3 *Let's review the סומכוס וחכמים...*

צרורות כי אורחייהו
 Damage caused by stones kicked up by one's animal in the natural course of its walking

חכמים:	סומכוס:
צרורות משלם חצי נזק	צרורות משלם נזק שלם
<i>Because</i> לאכתא גמירי לה	<i>Because</i> כחו כגופו דמי

4 Now, the Mishnah continues
 היתה מבעטת
 If the animal kicked something, which is a form of קרן, או שהיו צרורות מנתזין מתחת רגליה
 ושברה את הכלים
 Or if it kicked up stones into utensils and broke them, משלם חצי נזק
 The owner is liable for half-damages.
 As Rashi explains, the Mishnah is in accordance with the חכמים that
 צרורות חצי נזק

4 *The Mishnah continues...*

היתה מבעטת
 If the animal kicked something, which is a form of קרן,
או שהיו צרורות מנתזין מתחת רגליה ושברה את הכלים
 Or if it kicked up stones into utensils and broke them

משלם חצי נזק
 In accordance with the חכמים that
 צרורות חצי נזק

5 The Mishnah continues

דרסה על הכלי ושברתו
ונפל על כלי ושברו

If the animal stepped on a utensil and broke it and a shard flew out and broke another utensil:

על הראשון משלם נזק שלם
ועל האחרון משלם חצי נזק

The owner is fully liable for the damage to the first utensil, which is a clear case of רגל, and only responsible for half-damages for the second utensil, because it's צרורות.

The Mishnah concludes

התרנגולין מועדין להלך כדרךן ולשבר

One is fully liable for his chickens that break utensils in their path, which is רגל.

However,

היה דליל קשור ברגליו

או שהיה מהדס ומשבר את הכלים

As Rashi explains based on the Gemara דף י"ט

If something was tied to its leg and it broke loose, or if the chicken kicked up pebbles as it was hopping around, and broke a utensil;

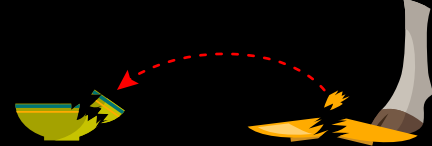
משלם חצי נזק

He is only liable for half-damages, because this is considered צרורות.

5

דרסה על הכלי ושברתו
ונפל על כלי ושברו

If the animal stepped on a utensil and broke it and a shard flew out and broke another utensil:

ועל האחרון
משלם חצי נזק

Because it's צרורות

על הראשון
משלם נזק שלם

A clear case of רגל

התרנגולין מועדין
להלך כדרךן ולשבר

One is fully liable for his chickens that break utensils in their path

רגל is רגל

היה דליל קשור ברגליו
או שהיה מהדס ומשבר את הכלים

If something was tied to its leg and it broke loose, or if the chicken kicked up pebbles as it was hopping around, and broke a utensil

משלם חצי נזק

Because it's considered צרורות

6 The Gemara cites additional examples of צרורות:
 תרנגולין שהיו מפריחין ממקום למקום
 ושברו כלים בכנפיהן
 משלם נזק שלם
 If a chicken flapped its wings and damaged something
 with the wings themselves, he is liable for full damages
 because that's רגל; however,
 ברוח שבכנפיהן
 משלמין חצי נזק
 If the damage was caused by the effects of the wind
 generated by its flapping, he's only liable for
 half-damages because that's צרורות.
 This is the opinion of the חכמים. However,
 סומכוס אומר
 נזק שלם
 Because סומכוס maintains
 בצרורות
 נזק שלם
 =====

6 Additional examples of צרורות:

תרנגולין שהיו מפריחין ממקום למקום ושברו כלים...

ברוח שבכנפיהן	כנפיהן	משלם
סומכוס:	חכמים:	
נזק שלם	משלמין חצי נזק	נזק שלם

7 The Gemara cites a principle that encompasses all of the above cases:
 אמר רבא
 כל שבזב טמא
 בנוקין משלם נזק שלם
 Just as a זב only transmits טומאה through direct force, for
 example, מדרס, sitting on, or היסט, moving, something; so
 too, one is liable for damages caused by direct force.

However,
 כל שבזב טהור
 בנוקין משלם חצי נזק
 Just as a זב does NOT transmit טומאה through indirect
 force, for example, such as tossing something at a person
 or item and thereby moving it; so too, one only pays חצי נזק
 for damages caused by indirect force, such as צרורות.

The Gemara explains that this principle serves to include
 עגלה מושכת בקרון
 A wagon pulled by a cow that crushes a utensil under its
 wheels; just as
 טמאים משום מדרס
 The object would be טמא if a זב was riding in the wagon,
 so too
 משלם נזק שלם
 One is fully liable for the damage, because this is NOT a
 case of צרורות; rather, it is considered a direct action of רגל,
 since the wagon is attached to the animal.

7 אמר רבא

כל שבזב טהור בנוקין משלם חצי נזק	כל שבזב טמא בנוקין משלם נזק שלם
A זב does NOT transmit טומאה through indirect force, such as tossing something at a person or item and thereby moving it; so too, one only pays חצי נזק for damages caused by indirect force, such as צרורות	A זב only transmits טומאה through direct force, for example, מדרס, sitting on, or היסט, moving something; so too, one is liable for damages caused by direct force.

This principle serves to include
עגלה מושכת בקרון
 A wagon pulled by a cow that crushes a utensil under its wheels

Just as טמאים מדרס → So too משלם נזק שלם

8 The Gemara continues exploring the parameters of צרורות: בעי רבא דרסה על כלי ולא שברתו ונתגלגל למקום אחר ונשבר מהו
What is the Halachah if an animal steps on a utensil, and as a result it rolls elsewhere and only then breaks?

The Gemara explains the question:

בתר מעיקרא אזלינא וגופיה הוא

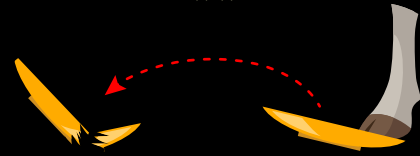
Do we consider the original action to be the primary cause of the damage, which would be רגל, and so he is fully liable; OR

בתר תבר מנא אזלינא וצרורות ניהו

Since it only broke afterwards, it is merely כחו and considered צרורות, and so he is only partly liable?

8 The parameters of צרורות:

כף רבא
דרסה על כלי ולא שברתו
ונתגלגל למקום אחר ונשבר
מהו?

בתר תבר מנא
אזלינא
וצרורות ניהו

Since it only broke afterwards,
it is merely כחו

בתר מעיקרא
אזלינא
וגופיה הוא

Do we consider the original action to be the primary cause

9 The Gemara brings a similar ruling of רבה to resolve this question:

אמר רבה זרק כלי מראש הגג ובא אחר ושברו במקל פטור

If someone throws a utensil off a roof, and another person standing on the ground breaks it with a stick before it lands, the first person is liable, while the second is exempt, because

אמרינן ליה

מנא תבירא תבר

The utensil is considered broken and worthless from the moment it left the roof, and so the second person did not actually cause any damage.

Similarly, in our previous question, he would clearly rule that it is considered direct damage.

However, the Gemara says

לרבה פשיטא ליה

לרבא מביעא ליה

Although to רבה this issue was clear, רבא remained undecided.

9 The Gemara brings a similar ruling of רבה to resolve this question:

אמר רבה
זרק כלי מראש הגג
ובא אחר ושברו במקל
פטור

Because
אמרינן ליה מנא תבירא תבר

Similarly, in our previous question, he would rule that it is considered direct damage.

However, the Gemara says
לרבה פשיטא ליה
לרבא מביעא ליה

10 The Gemara tries to resolve this inquiry from a ברייתא: תרנגולים שהיו מחטטין בחבל דלי ונפסק החבל ונשבר הדלי משלמין נזק שלם
If a bucket was tied to a rope, and a chicken pecked at the rope, causing it to snap and the bucket to fall and break, the owner is fully liable.

However, ניתז ממנו שבר ונפל על כלי אחר ושברה
If a piece of the bucket hit and broke another utensil, על הראשון משלם נזק שלם ועל האחרון משלם חצי נזק
He is only liable half-damages for the second utensil.

The Gemara reasons רבנן היא The ספא of the ברייתא, which only obligates נזק חצי for the second utensil, clearly reflects the opinion of the רבנן that צרורות חצי נזק; yet, he is fully liable for the bucket; therefore, we can infer בתר מעיקרא אזלינן
The chicken's pecking directly caused the damage, and is classified as גופו, not כחו?

The Gemara answers דקאזיל מיניה מניה
The chicken was continuously pushing it as it rolled and broke; therefore, the damage was entirely גופו.

The Gemara continues discussing the Halachos of צרורות דף י"ח on

10 *The Gemara tries to resolve this inquiry from a ברייתא:*

תרנגולים שהיו מחטטין בחבל דלי ונפסק החבל ונשבר הדלי משלמין נזק שלם

If a bucket was tied to a rope, and a chicken pecked at the rope, causing it to snap and the bucket to fall and break

◆

ניתז ממנו שבר ונפל על כלי אחר ושברה

If a piece of the bucket hit and broke another utensil

על הראשון משלם נזק שלם ועל האחרון משלם חצי נזק

ובכן היא
yet, he is fully liable for the bucket;

Therefore, we can infer
בתר מעיקרא אזלינן

דקאזיל מיניה מניה

The chicken was continuously pushing it as it rolled and broke

Therefore, the damage was entirely גופו